

Ὁ Μεσσονιέ. Εἰς τῶν μεγίστων καλλιτεχνῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος, ὁ περίφημος Γάλλος ζωγράφος Μεσσονιέ (Jean Louis Ernest Meissonier), τοῦ ὁποῦ τοῦ προσωπογραφίαν παρέχουμεν σήμερον ἐν σελ. 348, ἀπέθανε τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ ἰανουαρίου τ. ἔ. ἐν Παρισίοις. Ὅπως ὁ Γερμανὸς ζωγράφος Μέντσελ, τὸν ὁποῖον ὁ Μεσσονιέ τὰ μέγιστα ἐξετίμα καὶ ἐθαύμαζεν ἐξ ὅλων τῶν Γερμανῶν ζωγράφων, οὕτω καὶ αὐτὸς ὁ Μεσσονιέ ἔεμε νέας ὁδοὺς καὶ ἐνεκαίνισε νέαν ἐποχὴν εἰς τὴν ζωγραφικὴν, «ἐκ μηδεμίας σχολῆς» προελθὼν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ εὐφυΐας καὶ ἐπιμελείας ἀναδειχθεὶς ἀριστοτέχνης. Ἡ διηκεῖς τάσις πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ φυσικότητα, ἡ ἀκάματος προσπάθεια πρὸς ὅσον οἶόν τε πιστοτάτην ἀπομίμησιν τῆς φύσεως καὶ πρὸς ὅσον οἶόν τε ἀκριβεστάτην ἐκτέλεσιν καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν ἐκάστου ἀντικειμένου, εἶναι τὰ ἰδιόζοντα χαρακτηριστικά, εἰς ᾧ ὁ περίφημος Γάλλος ζωγράφος ὀφείλει κατὰ μέγα μέρος τὸ μεγαλεῖόν του. — Ὁ Μεσσονιέ ἔγεν· νήθη τῷ 1813 ἐν Λυῶν. Ἡ εὐφυΐα αὐτοῦ πρὸς τὴν ζωγραφικὴν ἦτο ἀνεκὰθεν καταφανής, ἀλλ' οἱ γονεῖς οὐδεμίαν εἶχον ἀγάπην πρὸς τὸ καλλιτεχνικὸν στάδιον, καὶ ἀπέτρεπον ἀπ' αὐτοῦ τὸν παῖδα ἐπιμόνως. Ἐν τῷ διηκεῖ ἀγῶνι πρὸς τὴν ἀντίστασιν ταύτην τῶν γονέων ἀνέπτυξε καὶ ἐκραταίωσεν ὁ Μεσσονιέ εὐδὴς ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὴν ἰσχυρὴν θέλησάς του καὶ τὴν ἀκαμψίαν τοῦ χαρακτήρος του. Ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ μεταπειθῇ τὸν πατέρα καὶ νὰ κάμψῃ τὴν θέλησίν του, ἔφυγεν ἐκ τοῦ πατρικοῦ οἴκου, ὡς ζητήσῃ μόνος, ἐν ἀνεξαρτησίᾳ, τὴν τύχην του καὶ ἐπιτύχῃ ἀνευ ξένης βοηθείας τοῦ σκοποῦ, ὃν προέθετο καὶ ἐπεδίωκεν ἀνεκδοτῶς. Μετέβη εἰς Παρισίους, ἐνθα ἐσπούδασεν ἐπὶ ὀλίγον χρόνον ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Léon Boignet. Ἀλλ' ἀσυγκρίτως περισσότερα ἢ παρὰ τοῦ ζωγράφου τούτου ἐμάνθανεν ὁ νεανίας ἐκ τῆς ἀμέσου θεωρίας αὐτῆς τῆς φύσεως καὶ ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης τῶν ἐν τῇ Πινακοθήκῃ τοῦ Λούβρου ἀριστοτεχνημάτων τῆς ἀρχαίας φλανδρικής, τῆς τοῦ van Eyk, καὶ τῆς μεταγενεστέρως ὀλλανδικῆς σχολῆς. Τὸ ὑπὸ τοῦ Jean van Eyk ἐξωγραφημένον εἰκόνισμα τῆς Παναγίας ἐν τῷ Λούβρῳ, τὸ θαυμασιώτατον τοῦτο δημιούργημα τῆς μεγαλοφυΐας, τῆς ἐπιμελείας, τῆς ὁπομονῆς καὶ μῆς ἀκατανοήτου τεχνικῆς δεινότητος, κατάρθρωσεν ὁ νεαρὸς τότε Μεσσονιέ νὰ ἀντιζωγραφίσῃ μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας καὶ τελειότητος, ὥστε τὸ ἀπομίμημά του τοῦτο διήγειρε τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκπληξίν πάντων τῶν καλλιτεχνῶν καὶ τῶν τεχνοκρίτων. Τὰ πρὸς συντήρησίν του ἀναγκαῖα ἀπελάμβανε κατ' ἀρχὰς ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης δι' ἱχνογραφῶν, αἰτίνες ἐξυπολογίζοντο κατόπιν δι' εἰκονογραφικὰ βιβλία, οἷον διὰ τὴν Γραφήν, τὴν Γενικήν Ἱστορίαν τοῦ Βοσσενέτου, τὸν «Orlando furioso» τοῦ Ἀρίστου, τὰ «Κατὰ Παῦλον καὶ Βιργινίαν» τοῦ Bernardin de St. Pierre, κ. α. Καὶ ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις, δι' ὧν ἦτο ἡναγκασμένος νὰ κερδίξῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, συνεκέντρων ὁ εὐσυνειδήτος καλλιτέχνης ὅλας τὰς δυνάμεις, καὶ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἱχνογραφίαν παρέδιδε, πρὶν ἢ ἐπεξεργασθῇ αὐτὴν μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ἀκριβείας καὶ τελειότητος. Οὕτω λ. χ. διὰ τὰς εἰκονογραφίας τοῦ τελευταίου μνημονευθέντος ἔργου «Paul et Virginie» ἐποιήσατο ὁ Μεσσονιέ ἐμβριθεστάτας μελέτας ἐν τῷ Βοτανικῷ κήπῳ (Jardin des Plantes), ἵνα ἀπομιμηθῇ μετὰ πάσης ἀκριβείας τὴν Χλωρίδα τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν καὶ παράσχῃ εἰς τὰς μικρὰς ἱχνογραφίας του τὸν ἀρμόζοντα ἐγχώριον χαρακτήρα. — Τὰς πρώτας πρωτοτύπους ζωγραφίας του παρουσίασεν εἰς τὸ δημόσιον ὁ Μεσσονιέ κατὰ τὸ εἰκοστὸν τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Εἶχον δὲ πᾶσαι μικρὸν μέγεθος καὶ παρίσταν μίαν ἢ ὀλίγας μόνον μορφὰς ἐν ἡρέφῳ στάσει· ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς νεανικοῖς τούτοις καλλιτεχνήμασι, (τῷ ζατρκιστῇ, τῷ παρηγοροῦντι μοναχῷ, τῷ Ἀγγλῷ ἱατρῷ κτλ.) καταφαίνεται ἡ μεγάλη φυσικότης καὶ ἀλήθεια, ἡ τελειότης τῆς ἱχνογραφίσεως, καὶ ἡ ζωγραφικὴ ἐκτέλεσις ὅλων τῶν μερῶν μέχρι τῆς ἐλαχίστης λεπτομερείας, διό, μεθ' ὅλην τὴν μικρότητα τοῦ σχήματός των αἱ εἰκόνες αὐταὶ διήγειραν εὐδὴς

τὸν γενικὸν θαυμασμόν. Ἡ φήμῃ καὶ ἡ δόξα τοῦ Μεσσονιέ ἠδῶσαν ἔκτοτε μετὰ μεγάλης ταχύτητος. Ἀναριθμητὰ εἶναι τὰ ὀλίγα ὅτερον ἐξελθόντα ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ ἀριστοτεχνήματα, ὧν τὰ πλεῖστα παριστῶσι πρόσωπα καὶ σκηνὰς ἐκ τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἑκκαίδεκάτου, ἑπτακαίδεκάτου, καὶ ὀκτακαίδεκάτου αἰῶνος· ἀπίστευτοι δὲ εἶναι καὶ οἱ κόποι καὶ αἱ δαπάναι εἰς ἃς ὑπεβάλλετο ὅπως μελετήσῃ καὶ ἀπομιμηθῇ διὰ τοῦ χρωστήρος μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας καὶ φυσικότητος τὰς ἐξωτερικὰς ὀψεις τοῦ βίου, τὰ ἡθῆ καὶ ἔθιμα, τοὺς τύπους, τοὺς χαρακτήρας, τὰς στολὰς, τὰς ἀρχιτεκτονικάς, τὰς κατοικίας, τὰ ἐπιπλά τῶν ἐποχῶν ἐκείνων. Τῶν ἱστορικῶν τούτων ἔργων οὐδὲ τοὺς τίτλους ἐπιτρέπει ἡμῖν ὁ χώρος ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα. Ἀπαράμιλλον ἀριστοτεχνήμα ἐκ τῶν χρόνων ἐκείνων εἶνε καὶ ἡ «διακοπεῖσα μονομαχία», περίφημον ὑπὸ τῷ τίτλῳ «le tike» (ἐν τῇ κατοχῇ τῆς Βασιλείας τῆς Ἀγγλίας). Διὰ τῆς εἰκόνος ταύτης ἠθέλησεν ὁ Μεσσονιέ νὰ δείξῃ ὅτι ἡπατάντο οἱ νομιζόντες αὐτὸν ἀνίκανον νὰ ζωγραφίσῃ ἄλλο τι ἢ ἡρέμους σκηνὰς· καὶ πράγματι ἐδημιούργησε τὴν «Μονομαχίαν», τῆς ὁποίας τὰ πρόσωπα ἐκφράζουσι τὴν ὑψίστην παραχρῆν, μανίαν, λύσσαν, μίσος, ὀργήν, φόβον καὶ τρόμον μετὰ τοσοῦτον θαυμαστῆς φυσικότητος καὶ ζωντανῆς ἀληθείας, οἷαν οὐδεὶς ἴσως καλλιτέχνης ἠδυνήθη ποτὲ νὰ παραστήσῃ διὰ τοῦ χρωστήρος. Κατ' ἐντολήν τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ'. ἠκολούθησεν ὁ Μεσσονιέ τὸν γαλλικὸν στρατὸν τῷ 1859 εἰς τὸν ἰταλικὸν πόλεμον, ὡς ζωγράφος τὰς νίκας του. Ὁ λαμπρότατος καρπὸς τῶν παρατηρήσεων καὶ μελετῶν τοῦ ζωγράφου ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἦτο ἡ νῦν ἐν τῇ Πινακοθήκῃ τοῦ Λουξεμβούργου ἀποκειμένη ἀπαράμιλλος εἰκὼν, ἡ παριστῶσα: τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸ ἐπιτελεῖόν του κατὰ τὴν κατατροβολήσιν καὶ ἄλωσιν τῆς κυριωτάτης τῶν Αὐστριακῶν θέσεως ἐν τῇ ἐν Σολφερίνῳ μάχῃ. Ἐν ἔτει 1863 ἐξετέθη κατὰ πρῶτον ἡ εἰκὼν αὕτη ἐν τῇ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων. Ὁ τῶς ζωγράφος τῶν «petits bonhommes» ἀνεδείχθη αἰφνης διὰ τῆς εἰκόνος ταύτης ὁ πρῶτανις τῆς νεωτέρας ἱστορικῆς ζωγραφικῆς. Ἐκτοτε ὁ Μεσσονιέ ἐλάμπρυνε διὰ πλείστων ἀριστοτεχνημάτων τοὺς ἥρωας καὶ τὰ πολεμικὰ κάτορθώματα τῆς πατρίδος του, πρὸ πάντων ἐκ τῶν χρόνων τοῦ πρώτου Ναπολέοντος. Ἡ τελευταία καὶ ἄρστη ἐκ τῶν εἰκόνων τούτων εἶνε ἡ παριστῶσα τὸν μέγαν Ναπολέοντα μὲ τὸ ἐπιτελεῖόν του κατὰ τὴν ἐκ Μόσχας ὑποχώρησιν, καὶ φέρουσα ὡς τίτλον τὸ ἔτος «1814». Περὶ τῆς εἰκόνος ταύτης ἐγράψαμεν ἐκτενέστερον ἐν τῷ 6 ἀριθμῷ τῆς Κλειρὸς σελ. 95. Ὁ Μεσσονιέ ἀπῆλυσεν παγκόσμιον δόξης καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν τῆς τύχης, ἣν αὐτὸς ἐαυτῷ ἐδημιούργησεν. Εἶχε δὲ μέχρι βαθέος γήραος νεανικὸν σφρίγος οὐ μόνον πνευματικὸν ἀλλὰ καὶ σωματικόν. Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις, ἰδίᾳ δὲ πρὸς τὴν ἰππασίαν ἣς ἦτο θερμότατος λάτρης, συνετέλεσε μεγάλως πρὸς τὴν διατήρησιν τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν του δυνάμεων. Μεταξὺ τῶν ζώωντων κορυφαίων ζωγράφων ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουσι πολυάριθμοι μαθηταὶ καὶ μιμηταὶ τοῦ Μεσσονιέ, ἀλλ' οὐδεὶς εἶνε ἱκανὸς ν' ἀναπληρώσῃ τὸ κενόν, ὅπερ κατέλειπεν ἀποθανὼν ὁ πρῶτανις οὗτος τῶν ἀπανταχοῦ συγχρόνων ζωγράφων.

Νέα θεραπευτικὴ μέθοδος τῆς φθίσεως. Ὁ ἐν Παρισίοις ἱατρὸς Bernheim ἐκτελεῖ πειράματα πρὸς θεραπείαν τῶν φθισικῶν διὰ τῆς εἰς τὰς φλέγας αὐτῶν μεταγγίσεως νέου αἵματος, ἥτοι διὰ τῆς καλουμένης Transfusion. Τὸ ζῶον ὅπερ χρησιμεύει πρὸς τοῦτο εἶνε ἡ αἴξ. Ἐκ τῶν φλεβῶν τῆς αἰγὸς μετοχετεύεται τὸ αἷμα ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς φλέβας τῶν φθισικῶν ἀνθρώπων, παρέχον εἰς αὐτοὺς νέαν ζωὴν καὶ δύναμιν. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς μεθόδου ταύτης εἶνε εἰσέτι ἀγνωστα, γνωστὸν ὅμως εἶνε ὅτι ὁ νόμος ἐν Γαλλίᾳ ἀπαγορεύει τὴν μετὰγγισιν, καίπερ ἀποδειχθεῖσαν ἀφέλμον εἰς αἱμορραγίας καὶ δηλητηριάσεις.